

"It's alright to be Goliath, but always act like David" - Phil Knight

เคยได้ยินนิทานเรื่องเดวิดกับโกไลแอทมั๊ยครับ

ตามท้องเรื่องโกไลแอทเป็นขุนศึกฝีมือฉกาจที่มีร่างกายสูงใหญ่น่าเกรงขาม วันหนึ่งด้วยความเชื่อมั่นในฝีมือของตัวเองอย่างเต็มเปี่ยม โกไลแอทกรีธาทัพมาหยุดที่หน้าเมืองของเดวิดพร้อมตะโกนท้าทายให้คนในเมืองออกมาสู้กับตัวเองแบบตัวต่อตัว ถ้าแพ้ก็ต้องเสียเมือง แต่ถ้าชนะ เขาจะยอมศิโรราบแต่โดยดี

เจ้าเมืองวิตกอย่างมาก เพราะไม่รู้ว่าหาใครที่กล้าออกไปต่อกรกับโกไลแอทได้ แต่ในที่สุดเดวิด ลูกชวานาตัวเล็ก ๆ คนหนึ่งก็เสนอตัวออกไปรบ ทั้ง ๆ ที่ไม่มีอาวุธอะไรมากมาย นอกจากหนังสติ๊กกับดาบเล็ก ๆ เล่มหนึ่ง ความปราดเปรี้ยวและกำลังใจที่กล้าแข็ง ทำให้เดวิดสามารถล้มยักษ์โกไลแอทได้อย่างที่ไม่มีใครคาดมาก่อน

ตอนเด็ก ๆ ผมฟังเรื่องนี้ไปเพลิน ๆ ไม่ได้คิดอะไรมาก นอกจากเป็นนิทานที่สนุกดี

พอโตขึ้นและได้เข้ามาทำงานบริหาร ผมเริ่มคิดว่า ความจริงโลกธุรกิจก็ไม่ต่างกับนิทานเรื่องนี้สักเท่าไร ถ้าให้แบ่งง่าย ๆ ผมว่าบริษัทที่เห็นกันอยู่ทุกวันนี้มีอยู่สองประเภท ประเภทแรกคือบริษัทยักษ์ใหญ่เหมือนโกไลแอท ที่ประสบความสำเร็จมาตลอด มีพลังอำนาจล้นเหลือทั้งในด้านการตลาดและเงินทุน ขยับตัวแต่ละทีก็สะเทือนไปทั้งวงการ ในขณะที่บริษัทประเภทที่สองนั้นเหมือนเดวิด คือเป็นบริษัทเล็ก ๆ ไม่มีทุนรอนอะไรมาก นอกจากกำลังใจและความมุ่งมั่นที่จะชนะ เหมือนนักมวยตัวเล็กที่ขยันต่อย วิ่งวนไปรอบ ๆ หาทางแยบตลอดไม่เห็นดีไม่เห็นร้าย

ผมไม่ได้บอกว่าอะไรดีหรือไม่ดี หรือแบบไหนดีกว่ากันนะครับ

การเป็น "พีเอ็ม" หรือ "ยักษ์ใหญ่" นั้นเป็นสิ่งดีแน่นอน เพราะหมายถึงความได้เปรียบหลายด้าน รวมทั้งเป็นเครื่องหมายแสดงความสำเร็จที่ทีมงานได้บุกเบิกฝ่าฟันมาหลายปี

แต่ปัญหาคือพอประสบความสำเร็จมาก ๆ เข้า บางบริษัทก็เริ่มจะอึดอัด ตัดสินใจทำอะไรก็ต้องการผ่านการอนุมัติหลายขั้นตอน แถมผู้บริหารก็อาจชะล่าใจว่าคงไม่มีคู่แข่งที่โหดไล่ทันเพราะทั้งช่วงห่างกันหลายขุม ดังนั้นจากที่เคยเป็นขุนศึกที่คล่องแคล่วในสนามรบก็กลายเป็นแม่ทัพที่เชื่องช้าและใช้เวลาส่วนใหญ่ไปกับการรักษาฐานอำนาจภายใน มีหลายครั้งที่พวกเขาเหล่านี้ปฏิเสธการเปลี่ยนแปลงใหม่ ๆ เพียงเพราะกลัวว่าการเปลี่ยนแปลงนั้นจะสั่นคลอนสถานภาพของตน

ในขณะที่บริษัทเล็ก ๆ นั้นเสียเปรียบเกือบทุกด้าน ทั้งกำลังเงิน กำลังคน แต่สิ่งที่บรรดามวยรองเหล่านี้มีคือสปิริตของนักสู้ ที่กล้าเสี่ยงและพร้อมที่จะทุ่มเทเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย และเนื่องจากเป็นบริษัทเล็ก การขยับแต่ละก้าวมักจะเป็นไปอย่างรวดเร็ว คิดปุ๊บ ลงมือปั๊บ เหมือนหน่วยรบที่พร้อมลงสนามทำศึกตลอดเวลา จะว่าไปองค์กรเล็กที่ประสบความสำเร็จหลายแห่งมักนำเอาข้อเสียเปรียบของตัวเองมาเป็นแรงผลักดันให้ตัวเองก้าวไปข้างหน้าได้อย่างน่าแปลกใจ

นอกจากนี้ บริษัทเล็ก ๆ เหล่านี้มักจะทำงานประสานกันได้ค่อนข้างสิ้นไหล เพราะไม่มีโครงสร้างองค์กรที่ซับซ้อน อีกทั้งผู้นำหลายคนขององค์กรขนาดเล็กก็มักจะใช้วิธีการบริหารแบบถึงลูกถึงคนมากกว่า ดังนั้นเรามักไม่ค่อยเห็นช่องว่างระหว่างผู้บริหารกับพนักงานมากนัก ในขณะที่เดียวกัน บริษัทเหล่านี้มักจะไม่หลงไปกับความสำเร็จ เพราะรู้ว่าหนทางยังอีกไกลกว่าจะใหญ่โตกับเขาบ้าง

แต่เมื่อวันนั้นมาถึง ผมอยากให้คิดถึงคำพูดของ ฟิล ไนท์ เอาไว้เป็นเครื่องเตือนใจนะครับ

ผู้ก่อตั้งและอดีตซีอีโอของไนท์คนนี้เคยกล่าวไว้ว่า มันไม่ผิดที่จะเป็นโกไลแอท แต่ควรทำตัวให้เหมือนเดวิดด้วย

ฟิล ไนท์ สร้างไนท์ขึ้นมาจากบริษัทเล็ก ๆ แห่งหนึ่งในปี 1964 บริษัทนี้ทำเงินแค่ 3,240 เหรียญ แต่พอในปี 1996 ไนท์มีรายได้สูงถึง 6.5 พันล้านเหรียญ หลังจากนั้นไนท์ขึ้นครองตำแหน่งแชมป์ตั้งแต่ปี 1989 เป็นต้นมา ไนท์ไม่เคยหยุดที่จะมองหาโอกาสทางการตลาดใหม่ ๆ เสมอ เช่นการแตกไลน์ไปสู่ธุรกิจแฟชั่นชุดกีฬาสตรี ซึ่งก็ขายดิบขายดี หรือการขยายการลงทุนในต่างประเทศมากขึ้นเรื่อย ๆ เพื่อรักษาส่วนแบ่งทางการตลาดที่มีอยู่ ถึงจะเป็นผู้นำมาหลายปี เขาไม่ยอมหยุดอยู่กับที่ให้ใครมาขโมยตำแหน่งแชมป์ไปง่าย ๆ เหตุการณ์ที่เขากลัวที่สุดและไม่อยากให้เกิดขึ้นเลยในชีวิตก็คือวันที่หลาน ๆ เงยหน้าขึ้นถามเขาว่า “ไนท์คืออะไร”

การก้าวขึ้นเป็นที่หนึ่งไม่ใช่เรื่องง่าย แต่การรักษาตำแหน่งแชมป์เอาไว้ยิ่งยากกว่า ดังนั้น ถ้าวันนั้นมาถึง อย่าให้ความสำเร็จมาบดบังจนมองไม่เห็นใครอยู่ในสายตา และให้รักษาสปิริตความเป็นมวยรองที่สามารถปรับตัวอย่างรวดเร็วและมีความกระตือรือร้นที่จะแสวงหาโอกาสใหม่ ๆ อยู่ตลอดเวลาเนะครับ

ถ้าจะเป็นยักษ์ ก็ขอให้เป็นยักษ์ที่คล่องแคล่ว ถ้าจะเป็นผู้นำ ก็ขอให้หน้าด้วยสมอง ไม่ใช่ด้วยขนาดอย่างเดียวครับ.